

Почитуван Суди,

Добро организирано образование на нашите деца треба да биде врвен приоритет затоа што тие се нашата, и иднината на општеството. За квалитетно образование, ќе се согласиме, треба да се издвојат доволно средства. Но, кога организацијата на образовниот процес некој ќе се дрзне да ја искористи за да извлече противправна имотна корист, тогаш говориме не само за ниска свест, туку и за сериозен криминал, што за нас овде е од особено значење. Станува збор за предметот кој ова Јавно обвинителство отпочеток го именуваше како „Транспортер“, во кој превозот на учениците за нивните родители е бесплатен како и секаде во Македонија, но овојпат скапо наплатен од буџетски средства.

Индициите беа во прислушкуваните телефонски разговори меѓу Гордана Јанкуловска и Зоран Ставрски, кои во времето на сторениот криминал беа министри во Владата на РМ. Токму тие во меѓусебниот разговор ќе заклучат дека станува збор за превоз на ученици во Битола „коруптивен до даска“.

А, тоа тотално коруптивно поведение се однесува на лице кое, според функцијата, популарно се нарекува градски татко. Да, станува збор за тогашниот градоначалник на Битола, Владимир Талески. Тој е првообвинетиот. Во криминалот една од водечките улоги е и на раководителот на Одделението за администрање на приходи, подоцна секретар на општината Слободан Бончаноски. Тој е второобвинет. Талески и Бончаноски испланирале, организирале и на тотално криминален начин, спровеле превоз на ученици од основните и средни училишта на територијата на општината Битола. Евидентно е дека сториле низа на повреди на одредбите од Законот за јавни набавки, преку спроведување групна јавна набавка за превоз, без да се внимава на обезбедените средства за исплата на ученичкиот превоз и со склучување на тристрани договори помеѓу општината, училиштата и превозниците, во кои вредноста на договорите била определена согласно спецификациите и понудите, свесно избегнувајќи го формирањето на комисији кои би требало да го следат исполнувањето на договорите, а при тоа занемарувајќи ја и конкурентноста меѓу превозниците во однос на понудени цени.

Почитуван Суди, да поедноставам и уште еднаш да потенцирам, на бескруполизен начин е злоупотребена организацијата на бесплатниот превоз на ученици на територијата на општина Битола.

Да биде целиот случај уште посериозен, во криминалното сценарио се вклучиле директорите на повеќе основни и средни училишта со прифаќањето на фактурите од превозниците со очигледно повисоки износи. Кривична одговорност треба да понесат и превозниците, односно обвинетите управители, кои како овластени лица на превозниците, им помогнале на обвинетите Талески и Бончаноски и на обвинетите директори на училиштата во извршувањето на кривичното дело.

Тоа што ќе го докажеме во текот на главната расправа, а произлегува од доказите со кои располагаме и кои што се предложени во листата на докази, е дека обвинетите Владимир Талески и Слободан Бончаноски, со обвинетите директори на училиштата, како соизвршители, со умисла извршиле повеќе временски поврзани дејства што претставуваат повеќекратно остварување на исто дело, со користење на ист траен однос и исти прилики. Искористувајќи ги службената

положба и овластувањата при вршење на јавни набавки, го организирале и реализирале превозот на учениците во оваа општина за учебните години 2009/2010 и 2010/2011, во што им помогнале обвинетите овластени лица на превозниците, на кој начин за нив прибавиле имотна корист во износ од над половина милион евра, или, да прецизираме, 34.224.179,00 денари, што во противредност изнесува 556.491 евро.

Кога сме кај оваа значајна сума на пари, треба да се истакне дека во текот на истражната постапка ниеден државен орган, ниту пак општината Битола, се произнесе по однос на имотно-правното барање кое е потврдено со предложениот доказ, економско-финансиското вештачење. Затоа, очекуваме во текот на оваа главна расправа да се расветли и таа дилема, на чија штета, всушност, е прибавената имотна корист за превозниците.

Сега, во овој дел, за начин на кој се извршени кривичните дела, би образложил и подетално:

1. За учебната 2009/2010 година е спроведена постапка за групна јавна набавка за организиран превоз на ученици за средните училишта во Битола. Обвинетиот Талески, спротивно на член 24 од Законот за јавни набавки донел одлука со број 0718-38/1/1 од 12 јануари 2009 година со која спротивно на членот 28 од истиот Закон, не го утврдил износот на средства потребни за реализација на договорот. По спроведената постапка од страна на Комисијата за јавна набавка, за најповолни економски оператори ги избрал превозниците, ДСТУ „ХЕРА ТУРС“ ДООЕЛ Битола, „ПАТНИЧКИ СООБРАЌАЈ - ТРАНСКОП“ АД БИТОЛА, ДПТШТУ „ЏЕМ ТУРС“ ДООЕЛ с.Породин Бистрица и ДПП „БОБИ-ТУРС“ ДООЕЛ Битола. Тоа што треба да се акцентира е дека иако обвинетите директори на училиштата ги знаеле условите од договорите, сепак ги примале фактурите со кои била надминувана вредноста на договорите за јавните набавки. Изразено во пари, иако проценетата вредност на набавката, согласно на извештајот за спроведената постапка, е определена на 21 милион денари, превозниците фактурирале многу повеќе, поточно 38.261.246 денари. Обвинетите директори ги прифатиле неоснованите износи на пари кои биле прокнижени како обврска на училиштата. Тоа било овозможено затоа што обвинетите Талески и Бончаноски не ги формирале тричлените комисии за следење на исполнувањето на обврските од договорот, иако таквите комисии биле предвидени согласно на член 4 став 1 од договорите за превоз на ученици.

На таков начин обвинетите, на превозниците им овозможиле да прибават имотна корист и тоа поединечно, како што е и наведено во обвинението. Вкупно прибавената имотна корист во износ од 17.726.754 денари е разликата помеѓу вредноста на договорите за јавна набавка и износите исплатени на превозниците.

2. Со предложените докази посочуваме дека во истата учебна 2009/2010 година на ист начин била организирана и спроведена постапка за превоз на ученици и за основните училишта. Обвинетиот Владимир Талески, спротивно на веќе спомнатиот член 24 од Законот за јавни набавки, донел одлука бр. 0718-1867/1/2009 од 12 јануари 2009 година и спротивно на членот 28 од истиот закон, не го утврдил износот на средства потребни за реализација на договорот. По истата процедура како и во претходниот случај, ги избрал превозниците: ДТТУ „МИГ ТРАВЕЛ“ ДООЕЛ Битола,

ДПТШТУ „ЏЕМС ТУРС“ ДООЕЛ с.Породин Бистрица, „ПАТНИЧКИ СООБРАЌАЈ - ТРАНСКОП“ АД Битола, ДТТ „ГОПЕШ ТРАНС“ Јорго ДООЕЛ Битола и ДПТУ „ЛУКА ЕКСПРЕС“ ДООЕЛ Битола. Обвинетите директори ги примале фактурите на превозниците иако ја надминувале вредноста на договорите за јавната набавка. Неоснованите износи на пари биле прокнижени како обврска на училиштата и, понатаму, во форма на месечни извештаи ги доставувале до општината Битола. Ќе погодите, секако, дека како и во претходниот случај, обвинетите Талески и Бончаноски не ги формирале тричлените комисији за следење на исполнувањето на обврските од договорот, иако таквите комисији биле предвидени согласно на чл. 4 ст. 1 од договорите за превоз на ученици.

На таков начин обвинетите, на превозниците им овозможиле да прибават имотна корист во вкупен износ од 743.470,00 денари, што е разлика помеѓу вредноста на договорите за јавна набавка и износите исплатени на превозниците.

3. Ваквиот криминален начин на организирање на превоз на ученици за основните и средни училишта продолжил и во наредната, учебната 2010/2011 година. Градоначалникот, обвинетиот Талески, повторно спротивно на членот 24 од Законот за јавни набавки донел одлука со број 08-2150/1/10 од 12 октомври 2010 година со која ги избрал превозниците: ДТТУ „МИГ ТРАВЕЛ“ ДООЕЛ Битола, ДПТШТУ „ЏЕМС ТУРС“ ДООЕЛ с.Породин Бистрица, „ПАТНИЧКИ СООБРАЌАЈ - ТРАНСКОП“ АД Битола, ДТТ „ГОПЕШ ТРАНС“ Јорго ДООЕЛ Битола, ДПТУ „ЛУКА ЕКСПРЕС“ ДООЕЛ Битола и ДПП „БОБИ ТУРС“ ДООЕЛ Битола.

Од доказите кои ќе бидат изведени, ќе докажеме дека обвинетите Владимир Талески и Слободан Бончаноски во име на општината Битола, како давател на дозвола и обвинетите директори во име на училиштата како корисници на услугите, со обвинетите овластени лица на превозниците, склучиле и договори за превоз на ученици со носители на општинскиот линиски превоз, иако таквиот начин на превоз е во спротивност со членот 43 од Законот за превоз во патниот сообраќај. За превозот воопшто не била спроведена јавна набавка, со што е оневозможена конкурентност во однос на цените на превозниците. Со некои од училиштата пак, воопшто не биле склучени договори за превоз на учениците.

При реализацијата на јавната набавка и со реализацијата на договорите без јавна набавка, обвинетите одговорни лица на превозниците со умисла, со ставање на средства на располагање, помогнале во извршувањето на кривичното дело со доставување на фактури со надмината вредност на договорите за јавна набавка и со доставување на фактури за превоз иако не била спроведена постапка за јавна набавка.

Обвинетите директори, пак, иако ги знаеле условите од договорите и иако знаеле дека за некои воопшто не е спроведена постапка за групна јавна набавка, ги примале фактурите од превозниците. Или, изразено во бројки, иако проценетата вредност на јавната набавка била определена на 7.027.381 денар, фактурираниот износ доставен од превозниците изнесува 41.033.631 денари. Неоснованите износи биле прифатени и прокнижени како обврска на училиштата од страна на обвинетите директори и, во форма на месечни извештаи, директорите ги доставувале до општината.

На таков начин обвинетите на превозниците им овозможиле да прибават имотна корист и тоа поединечно, како што е и наведено во обвинението, а во вкупен износ од 15.753.955,00 денари, кој претставува разликата помеѓу вредноста на договорите за јавна набавка и износите исплатени на превозниците.

Ќе докажеме и дека обвинетите Талески и Бончаноски, за двете учебни година, и покрај тоа што знаеле дека станува збор за обврски на училиштата кои се неосновани и се над вредноста на договорите, прифатиле обврските да ги исполнат. Па така, обвинетиот Бончаноски, со претходна согласност на обвинетиот Талески, заедно со директорите на училиштата и овластените лица на превозниците, склучиле договори за отстапување на побарувања – цесији, со кои општина Битола ја презела обврската неоснованите износи да им ги исплати на превозниците, заради што градоначалникот Талески дал налози за исплата и општината средствата им ги исплатила на превозниците.

Почитуван суде, беше потребно вакво објаснување на незаконските постапувања на обвинетите, со цел да се илустрира начинот на кој е сторен овој криминал. Потенцирам дека сите обвинети го сториле кривичното дело – Злоупотреба на службената положба и овластувањата од член 353 од КЗ, како што е и прецизно наведено во обвинителниот акт. И тоа, обвинетите Владимир Талески и Слободан Бончаноски, заедно со обвинетите директори како соизвршители, во својство на службени лица, додека обвинетите овластени лица на превозниците како нивни помагачи во кривичното дело што им се става на товар, во својство на одговорни лица во правните лица. Повторно потсетувам и на околностите дека станува збор за бескруполозна злоупотреба на правотот на бесплатен превоз на ученици, со цел незаконски да се стекне имотна корист.

Доказите кои ги поседуваме ќе покажат дека обвинетите ги сториле кривичните дела, затоа и оправдано очекуваме од Судот, по завршувањето на главната расправа да донесе осудителна пресуда. На тој начин ќе покажеме дека злоупотребата на службената положба не треба да се сфаќа како нешто вообичаено што се случувало во државава, дека воопшто не е наивно криминално дело и, конечно, дека се казнува согласно на Законот. Со вистински третман на ова дело, односно со осудителна пресуда, ќе испратиме силна порака, дека не е нормално функцијата, до која е дојдено по пат на дадена доверба од граѓаните, да се користи за личен или пак за групен профит.

Благодарам!
